

# ضرب المثلها و کنایات شیرین

## مردم فردوس

به اهتمام:

هادی دانش مقدم

|                     |   |                                                                    |
|---------------------|---|--------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه             | : | دانش‌مقدم، هادی، ۱۳۳۹.                                             |
| عنوان و نام پدیدآور | : | ضرب‌المثل‌ها و کنایات شیرین مردم فردوس / به اهتمام هادی دانش‌مقدم. |
| مشخصات نشر          | : | بیرجند: انتشارات رزقی، ۱۳۹۷.                                       |
| مشخصات ظاهری        | : | ۲۶۹ ص.: مصور، جدول.                                                |
| شابک                | : | ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۴۸-۹-۵                                                  |
| وضعیت فهرست نویسی   | : | فیا                                                                |
| موضوع               | : | ضرب‌المثل‌های ایرانی -- فردوس                                      |
| موضوع               | : | Proverbs, Iranian -- Ferdows                                       |
| رده بندی کنگ        | : | PIR۳۰۲۴/ف۴۵۲۲ ۱۳۹۷                                                 |
| رده بندی دیویی      | : | ۳۹۸/۹                                                              |
| شماره کتابشناسی ملی | : | ۵۱۱۵۳                                                              |

### ضرب‌المثل‌ها و کنایات شیرین مردم فردوس

به اهتمام: هادی دانش‌مقدم  
ویراستار: محسن سروریان  
ناشر: انتشارات رزقی  
طراحی و صفحه‌آرایی: بهزاد بیجاری  
چاپ و صحافی: چاپ مهرنگ  
چاپ اول: ۱۳۹۷  
محل نشر: بیرجند  
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد  
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۴۸-۹-۵  
قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

خراسان جنوبی، بیرجند، مدرس ۲، ساختمان خوارزمی، نشر رزقی  
تلفن: ۳۲۲۲۲۲۲۵ - ۳۲۲۲۲۲۲۱  
کلیه حقوق برای نشر رزقی محفوظ است.

## فهرست مطالب

| صفحه | عنوان                                    |
|------|------------------------------------------|
| ۹    | موقعیت تاریخی، جغرافیایی شهر فردوس ..... |
| ۱۱   | پیشگفتار .....                           |
| ۱۳   | مقدمه .....                              |
| ۱۷   | <b>بخش اول: ضرب‌المثل‌ها</b>             |
| ۱۸   | اینه‌نگری و دقت .....                    |
| ۲۲   | ادب و تواضع .....                        |
| ۲۴   | اصال .....                               |
| ۳۰   | اغتنام فرصت .....                        |
| ۳۱   | افلاس .....                              |
| ۳۳   | اقبال و بی‌اقبالى .....                  |
| ۳۶   | امیدواری و شکیبایی .....                 |
| ۳۹   | انتقاد از ... ..                         |
| ۳۹   | از قیاس نابجا .....                      |
| ۴۰   | از پرگویی .....                          |
| ۴۱   | از پرخوری .....                          |
| ۴۱   | از حیف و میل .....                       |
| ۴۲   | از شیطننت .....                          |
| ۴۲   | از کار نابهنگام .....                    |
| ۴۳   | از شراکت .....                           |
| ۴۳   | از کار نادرست .....                      |
| ۴۴   | از بی‌قانونی .....                       |

|    |                  |
|----|------------------|
| ۴۴ | از بی‌برنامگی    |
| ۴۵ | از کار کودکانه   |
| ۴۵ | از شب‌کاری       |
| ۴۶ | از بی‌ثمری       |
| ۴۶ | از وسواس         |
| ۴۷ | از نازپروردگی    |
| ۴۷ | از پائیزی        |
| ۴۸ | از بدبینی        |
| ۴۸ | از دخالت         |
| ۴۹ | از تجدید فراش    |
| ۴۹ | از خبرچینی       |
| ۵۰ | از عدم همکاری    |
| ۵۰ | از یادآوری گذشته |
| ۵۱ | از خراب‌کاری     |
| ۵۱ | از کار بی‌حاصل   |
| ۵۲ | بازتاب عمل       |
| ۵۵ | باورها و عقاید   |
| ۵۸ | بخشنده‌گی        |
| ۵۹ | بی‌ارزشی         |
| ۶۵ | بی‌توجهی         |
| ۷۱ | بی‌نظمی          |
| ۷۴ | پافشاری و اصرار  |
| ۷۶ | پاکی و صداقت     |
| ۷۸ | پند و اندرز      |

|     |                    |
|-----|--------------------|
| ۹۱  | تجربه              |
| ۹۳  | تحدیر و تنبیه      |
| ۹۵  | تقابل و شگفتی      |
| ۹۸  | تفاخر و خودبینی    |
| ۱۰۶ | تقلید              |
| ۱۰۷ | تلاش و پویایی      |
| ۱۱۴ | تناسب و تناظر      |
| ۱۲۸ | ننیا و سهل انگاری  |
| ۱۳۶ | تهدید و آعاب       |
| ۱۴۰ | چاپلوسی            |
| ۱۴۱ | خست و فریگی        |
| ۱۴۵ | خطا و پنهان کاری   |
| ۱۴۷ | خلف وعده           |
| ۱۴۸ | وابستگی یا استقلال |
| ۱۵۰ | خیانت              |
| ۱۵۲ | دوستی و محبت       |
| ۱۵۴ | رفاه طلبی          |
| ۱۵۶ | رنج و گرفتاری      |
| ۱۵۹ | ریا و تظاهر        |
| ۱۶۰ | زیرکی و حيله گری   |
| ۱۶۶ | سرانجام کار و عمل  |
| ۱۶۹ | سرعت و شتاب زدگی   |
| ۱۷۱ | سودجویی و آزمندی   |
| ۱۷۴ | سوءظن و بدرفتاری   |

|     |                     |
|-----|---------------------|
| ۱۷۷ | ضعف و ناتوانی       |
| ۱۸۰ | طبی بهداشتی         |
| ۱۸۲ | ظاهر بینی           |
| ۱۸۵ | عیب جویی            |
| ۱۸۸ | غرور و لجاجت        |
| ۱۹۲ | لیافت و بی‌لیافتی   |
| ۱۹۹ | زیانکار و ناپایداری |
| ۲۰۱ | خردورس و کم‌خردی    |
| ۲۰۴ | نیازمندی            |
| ۲۰۶ | همت و توانایی       |
| ۲۰۹ | بخش دوم: کنایات     |
| ۲۶۹ | منابع و مآخذ        |

## پیشگفتار

فردوس شهری است آرمیده بر کرانه‌ی کویر خراسان با پیشینه‌ای گرانسنگ و دیرینه‌ای وزین به بلندای تاریخ این سرزمین مهر آفرین، آبی آسمانش نه از آب، که مشحون از تلاطم مهتاب و سبزی زمینش نه افراشته از رقص علفزارهای پر پیچ و تاب، که انباشته از خاک مردانی سبز سیرت سپیداندیش، شهری که طاق ارغوان فلک سر بر گلبرگ های زعفرانش می ساید و سرخی گونه های ملک صهبای جام انارش را به سر انگشت مهر می پیراید. گر چه طبیعت مهر بارانش نمی نوازد اما طینت نیک مردانش به مهر تابان دست می یازد.

چنین سرزده ای ستِ رگ، شایان زادگاه مردانی بزرگ است که از عرق علقه‌ها دل کنده و عطر همت خویش را از یادبوم نیاکانشان در اقصای جهان پراکنده‌اند.

مردانی نیک‌آیین نیک‌سست، که فرهنگ و هنر و آداب‌شان ریشه در گستره‌ی ایران کهن دارد و برخوردار از دست‌مایه‌ای گرانبها است که یادآور فرهنگ غنی و سرشار قند پاریسی و شیرینی و حلاوت نخل بند زبان دری است. ملاحظت در گفتارشان پیدا و صداقت در کردارشان هویداست.

پاک‌دستی که سفره‌ی بامدادانش سرشار از سخاوت آفتاب است و بستر شامگاهانش پُربار از خزاین الماس‌گون افلاک، رخسار مردانش سوخته از آتش تپش و همت است و دیده‌ی بوستانش دوخته بر باران رحمت، عظمت و اعتبار نهفته در میراث گرانبارش شناسای غنای فرهنگ و رأفت احرارشان نشانی از کیان و شوکت اورنگ اوست. چشم جهانگردان از سرمه‌ی آثارش بیناست و گوش آزاد مردان از آوازه‌ی آبرارش شنوا.

پاکی و صداقت هدیه‌ی نیاکان آسمانی‌اش و ایمان و معرفت سرمایه‌ی جوانان جاودانی‌اش. چنین است که ما را بر آن می‌دارد که پاسدار گنجینه‌های کمال و حکمتش باشیم تا از هجمه‌های فرهنگ اغیار، رنگ نگیرد و در طوفان سهمگین تعاطی گفتارها و پندارها

دستخوش هدم و ویرانی نگردد و لگدکوب سموم خودستیزی فرهنگی و خودبیگانگی نشود،  
یا در طاقِ نسیان نسل‌ها و عصرها غبار فراموشی بر آن ننشیند و به سرنوشت آوارهای بازمانده  
از آثار نیاکانش گرفتار نیاید.

www.ketab.ir